

Laboratori Territorial i Ambiental: Memòria

Codi: 104247
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503710 Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Antoni Durà Guimerà
Correu electrònic: Antoni.Dura@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Pau Alegre Nadal
Antonio Miguel Solana Solana

Prerequisits

Per a la matriculació en aquesta assignatura es molt important matricular-se també de les assignatures de segon curs que estan vinculades a "Laboratori Territorial i Ambiental: Memòria" el curs 2019-20: "Territori, Societat i Medi Ambient a Catalunya" (Codi 104245) i "Mètodes Qualitatius i Treball de Camp" (Codi 104248).

A més, es recomana tenir aprovats un 70% dels crèdits de primer curs (7 de 10 assignatures) i un 60% del primer semestre de segon (3 de 5).

Objectius

L'assignatura forma part de la Matèria "Laboratoris Territorials i Ambientals", juntament amb una altra que s'imparteix al tercer curs. Tal com indica la Memòria del Grau, l'assignatura de segon curs s'orienta a aprendre a elaborar Memòries de diagnosi del territori, deixant per a la de tercer l'aprenentatge de l'elaboració de propostes. En concret, l'objectiu principal és la provisió de coneixements, mètodes i tècniques necessaris per a l'elaboració de les Memòries dels instruments de planejament: anàlisis dels condicionants (medi físic, mapa administratiu, planejament vigent...), dinàmiques territorials (població, activitats, mobilitat, ocupació del sol, recursos i energia...) i escenaris (població, llocs de treball, medi ambient...).

D'altra banda, l'assignatura es recolza en d'altres del mateix curs. Per al curs 2019/20, les assignatures de referència seran "Territori, Societat i Medi Ambient a Catalunya" i "Mètodes Qualitatius i Treball de Camp". A més, es tindran en compte els aprenentatges que es van adquirint en altres assignatures, com ara "Anàlisi espacial i Models", i "SIG i Gestió Territorial", tal com indica la Memòria del Grau.

Competències

- Aplicar els mètodes i tècniques d'anàlisi quantitativa, qualitativa i de treball de camp a la interpretació dels processos territorials i ambientals.

- Elaborar propostes d'acció i intervenció en el territori que abordin problemes sociodemogràfics i ambientals.
- Explicar i representar els processos territorials a través de tècniques estadístiques, de representació gràfica, cartogràfiques i de geoinformació.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Treballar de manera cooperativa en equips multidisciplinaris.

Resultats d'aprenentatge

1. Definir les principals problemàtiques territorials d'un cas d'estudi.
2. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
3. Treballar de manera cooperativa en equips multidisciplinaris.
4. Utilitzar les dades estadístiques i els instruments per explicar la realitat geogràfica d'un cas d'estudi.
5. Utilitzar les tècniques d'anàlisi quantitativa i qualitativa.

Continguts

1. Introducció: la Diagnosi en el context de la planificació territorial i ambiental
2. Les diagnosis del territori: Diversitat d'objectius i models
3. Metodologia per a l'elaboració de Diagnosi territorials i ambientals
4. Introducció al cas d'estudi: l'àrea urbana de Manresa.
 - a) Sessions teòriques
 - b) Treball de camp inicial
5. Treball de grups: Assignació de zones d'anàlisi a cada grup, i desenvolupament de les Diagnosi parcials del cas d'estudi.
 - a) Sessions metodològiques de suport
 - b) Treball autònom
6. Elaboració i presentació de resultats
 - a) Document: Memòria de la Diagnosi
 - b) Presentacions orals
 - c) Pòsters

Metodologia

L'assignatura es basa en un conjunt coordinat de treballs pràctics que condueixen a l'elaboració i presentació d'una Memòria de Diagnosi territorial i ambiental. La tasca es durà a terme principalment en grups reduïts d'estudiants. L'activitat pràctica anirà acompanyada d'un conjunt de sessions teòriques i metodològiques de suport, així com de la tutoria de tot el procés d'aprenentatge. A més, aquest procés es farà en coordinació amb les esmentades assignatures de Mètodes Qualitatius i treball de Camp, i Territori, Societat i Medi Ambient a Catalunya.

Activitats formatives

Dirigides

Classes expositives sobre metodologia i sobre el cas d'estudi

Treball de camp conjunt per a la primera anàlisi territorial

Supervisades

Sessions d'orientació i seguiment de l'elaboració de la Memòria

Sessions d'orientació i seguiment de la presentació dels resultats (presentació oral, pòster)

Autònomes

Lectures teòriques i metodològiques

Cerca d'informació: documentació, estadístiques i treball de camp

Anàlisi: Elaboració de les Diagnòsis

Elaboració dels resultats: Memòria, presentació oral, pòster.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
a) Classes expositives sobre metodologia i el cas d'estudi	12	0,48	1, 4, 5
b) Treball de camp conjunt	11	0,44	1, 4, 5
Tipus: Supervisades			
a) Sessions d'orientació de la Diagnosi	15	0,6	2, 3, 4, 5
b) Orientació per a la presentació de resultats	12	0,48	3, 4, 5
Tipus: Autònomes			
a) Lectures teòriques i metodològiques	15	0,6	1, 2
b) Cerca d'informació: documentació, estadístiques i treball de camp	25	1	2, 3, 4, 5
c) Anàlisi i preparació de la diagnosi	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5
d) Presentació de resultats	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5

Avaluació

L'avaluació tindrà en compte en primer lloc els resultats finals del procés d'elaboració de la Memòria de la Diagnosi territorial i ambiental (Memòria escrita, presentació oral i pòster). En segon lloc, s'avaluarà també el procés gradual d'aprenentatge, a partir de les activitats de seguiment (exercicis) i d'un examen escrit referit a la metodologia d'elaboració de les diagnosi. A més, alguns aspectes de la Memòria (continguts, metodologia) seran avaluats dins les assignatures vinculades de "Mètodes qualitius i treball de camp" i "Societat, territori i medi ambient a Catalunya".

L'assignatura segueix un calendari d'aprenentatge i avaluació continuats que cal anar seguint puntualment. Cal respectar les dates de lliurament dels treballs. L'endarreriment en els lliuraments suposarà una penalització d'un 10% de la nota per dia.

La nota de l'assignatura serà la mitjana de les notes obtingudes en els diferents ítems avaluats. La no realització d'algun dels ítems implica que l'assignatura sigui "No avaluable". Per a poder fer mitjana caldrà haver obtingut almenys un 4 en cadascun dels ítems avaluables.

Recuperació: la recuperació té com a requisit que s'hagin presentat tots els ítems demanats a l'avaluació. Seran ítems recuperables l'examen, els exercicis de seguiment i el pòster. Es podran recuperar, respectivament, amb un altre examen, i amb la revisió del pòster suspès. Per la seva naturalesa, no es podran recuperar la Memòria escrita ni les presentacions orals.

L'assistència a les sortides conjuntes de Treball de Camp i a les presentacions orals és obligatòria. En cas de no poder assistir-hi, caldrà un justificant de la causa. La no assistència repetida a aquestes activitats donarà lloc a que l'ítem no sigui avaluable (almenys caldrà haver assistit a 50% de les sortides conjuntes, i 2/3 de les sessions de presentació oral).

La còpia o plagi de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delictes que serà sancionat amb un zero a l'activitat. En cas de reincidència es suspendrà tota l'assignatura. Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Vegeu la documentació de la UAB sobre "plagi" a:

https://wuster.uab.cat/web_argumenta_obert/unit_20/tot_t20.html

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen escrit	20%	2	0,08	1, 2, 4, 5
Exercicis de seguiment	15%	9	0,36	2, 4, 5
Memòria de la diagnosi territorial i ambiental	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5
Presentació oral de la Memòria	15%	4	0,16	2, 3
Pòster de síntesi	10%	0	0	1, 2, 4, 5

Bibliografia

Algunes referències bàsiques. La bibliografia es presentarà més detalladament a l'inici de l'assignatura.

Metodologia de les Diagnòsis

Generalitat de Catalunya (2004?). *Planejament territorial. Criteris*. Barcelona, Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

http://territori.gencat.cat/web/.content/home/06_territori_i_urbanisme/01_ordenacio_del_territori/20_plans_territori

Generalitat de Catalunya (2009). *Memòria ambiental (Document orientatiu per a la redacció de la memòria ambiental en el marc de l'avaluació ambiental de Plans d'Ordenació Urbanística municipal)*. Barcelona, Departament de Medi Ambient i Habitatge.

http://territori.gencat.cat/web/.content/home/01_departament/documentacio/documentacio/medi_ambient_i_soste

Ruiz, R. (dir) (2012). *La diagnosi del territori com a suport a les decisions estratègiques*. Guies metodològiques per a la planificació estratègica, 3, Barcelona, Diputació de Barcelona.

<https://www1.diba.cat/liblioteca/pdf/51168.pdf>

Nel-lo, O. (2012). *Ordenar el territorio. La experiencia de Barcelona y Cataluña*. Valencia, Tirant lo Blanch.

Sobre el territori

Ajuntament de Manresa (2012). *Pla General d'Ordenació Urbanística Municipal*. Manresa, Ajuntament de Manresa.

<http://www.ajmanresa.cat/web/php/poum/>

Ajuntament de Manresa (2011). *Pla Especial urbanístic de protecció del patrimoni històric, arquitectònic, arqueològic, paleontològic, geològic i paisatgístic de Manresa*. Manresa, Ajuntament de Manresa.

https://www.manresa.cat/docs/arxius/pla.pes_0804_0101_memoria_normativa_-_no_noms.pdf

Alabern i Valentí, Josep; Lluís Virós i Pujolà, Lluís (curadors) (2002). *Al Voltant de la construcció de la Sèquia de Manresa*. Sant Vicenç de Castellet: Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya, Demarcació de la Catalunya Central.

Consell Comarcal del Bages (1991). *El Bages cap a l'any 2000: conclusions del programa*. Manresa: Consell Comarcal del Bages.

DD.AA. (1999). *Pla estratègic de desenvolupament turístic de la comarca del Bages*. Manresa: Fundació Caixa de Manresa.

EURECAT (2017). *Pla industrial del Bages*. Manresa: Ajuntament de Manresa, Consell Comarcal del Bages.

<http://www.estudislocals.cat/wp-content/uploads/2018/02/Pla-Industrial-del-Bages-2017.pdf>

Generalitat de Catalunya (2006). *Pla Director Urbanístic del Pla de Bages*. Barcelona, Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

<http://ptop.gencat.cat/rpucportal/AppJava/cercaExpedient.do?reqCode=veureDocument&codintExp=205815&fro>

Lavola (2012). *PMU Manresa. Memòria ambiental*. Manresa, Ajuntament de Manresa.

https://www.manresa.cat/docs/docsArticle/3138/doc_contingut_10326.pdf

Llussà, Rafel (2002). *Canvi industrial i projectes de desenvolupament al Bages i al Berguedà, 1975-1998*. Manresa: Centre d'Estudis del Bages.

Montesinos i Ciuró, Eduard (2016). La reestructuració postfordista a Manresa: estratègies dels agents locals en una lògica global. *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 82, pp. 69-86

Oliver i Alonso, Josep (2000). *L'Economia de l'àrea urbana de Manresa i del Bages : reptes de futur* (conferència). Barcelona: Caixa de Catalunya.

Solà i Solà, Joaquim (2001). *Possibilitats de desenvolupament industrial sostenible al Bages*. Manresa: Fundació Caixa de Manresa.